

Telegraful Roman

Abonamentul:

Pe un an 32 euroane.

Pe șase luni 18 eor. — Pe trei luni 8 eor.

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul Inserțiunilor, după învoială**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Generalul Moșoiu

Incunjurat de statul său major fiul Ardealului generalul Moșoiu, generalisimul trupelor din Transilvania în clopotul de aclamări sincere a mililor de Români, sfîntit de sponul blând sărbătoresc al clopotelor, a intrat eri în Sibiu.

De numele său legendar se leagă glorioasele lupte date în jurul Sibiului acum doi ani. Atunci colonelul Moșoiu, comandant al unei brigăzi de infanterie, a trecut ca fulgerul munții, înscriind luminoase pagini de glorie românească, și băgând groază în dușmanul care să topea în fața viteazului comandant.

Munții Negovanului, Veștemul, Sadul, Răsinari, Poplaca, sunt martori vitejilor și glorioaselor tapete de arme ale ostașilor lui. La Orlat însuși Falkenhain, faimosul general german a rămas uluit de vitejia ostașilor români conduși de marele erou Moșoiu și a dat cunoscutul ordin de zi din 10 Septembrie 1916 laudând fără rezervă eroismul lor.

Fiul Ardealului Moșoiu a fost zidul de care totdeauna s'a prăbușit năvala furioasă a diviziilor nemțești. Iar când luptele ajunseseră să se deie pe creștetul munților, tot Moșoiu a fost acela care cu braț de oțel a stăvilit puhoiul oștirilor de sânge ale kaizerului. Muntele Robu, munții Coti, Omul de Peatră, Cărbunariul, Perișan, Poiana Spinului, Spinul unde a căzut în luptă însuși prințul Henric de Bavaria și unde cu câteva mii de ostași colonelul Moșoiu, a tănit timp de două luni de zile piept numeroaselor divizii nemțești, rămân pentru vecie locuri sfinte, locuri de biruință. Aici s-au pricinuit cele mai groaznice și cele mai sângeroase pierderi pentru dușman.

Cine a văzut pe colonelul Moșoiu în vîrtejul luptelor, nu va putea uita nici odătă pe arhanghelul, cum îl numea ostașii, — care înfruntând moartea luptă cot la cot cu soldații în tranșee, deși era comandant de divizie.

Neamului nostru românesc de pe acestea plăuri i-a fost hărăzit deosebitul noroc ca din Ardeal, din finuturile Branului, să se ridice marele erou, și bunul Dumnezeu a sădit în pieptul acestui viteaz toate simțăminte, tot sufletul neamului românesc.

Prin brațul lui de fer loveau Români Ardeleni, dând lovitură de cumpăta mânie, mânie pornită din adâncul sufletului lor ars de nelegiuri și fărădelegi dușmanului de veacuri.

Mai pe urmă în vara anului 1917, când trușașul general Makensen pornit să calce în picioare armata română să isbit în munții Vrancei de același erou, și Răchitașul, și frumoasa vale a Susiție a fost mormântul hoardelor teutone răpuse de viteaza divizie a generalului Moșoiu.

Maiestatea Sa Regele Ferdinand,

Regele tuturor Românilor, cel mai viteaz dintre regi, a cunoscut apătudinile acestui fiu al Ardealului și i-a încredințat comanda tuturor trupelor, cari vin să ne mantuie să desrobească toate olaturile locuite de Români. Nici un petec de pământ românesc nu va fi scăpat din vedere. Aceasta e dorul sătant, porunca firii românești și a marelui ei Stăpânitor.

Ce mărturie mai grăitoare că Regele nostru ne iubește, că ne cunoaște dorurile, de cât aceasta, dându-ne de comandant suprem pe acela, care-i mândria Ardealului, și care prin faptele

eroice, a știut să înalte la atâtă glorie numele de Român Ardelean.

Te fericim, văstar al nostru care prin faptele tale Te ai făcut mândria noastră Chezășia dragostei noastre nețătarite și admirăției adânci, o face, o Generale! miile de glasuri ale Românilor veniți de pretuindenea, iar numele tău etluit în nesfârșitele urale este prinosul inimii noastre plină de recunoștință.

Fie prea mărit numele Tău, dintre noi Te-ai ridicat, ești, și vei fi veșnic al nostru!

Un Ardelean.

Intrarea în Sibiu a generalului MOȘOIU, generalisimul armatei române din Ardeal

Infrigurarea fiorilor de fericire cerească stăpânește Sibiul Românilor. Sufletul tuturor arde în pară neobișnuită cu lucruri dumnezeești. Chemarea inimii, a inimii românești deslănită din obezile tirane, a strâns întreg cuprinsul să intimpine pe marele și izbăvitorul fiu al Ardealului, pe generalul Moșoiu, trimis de marele Rege Ferdinand al tuturor Românilor, trimis să ia în veșnică stăpânire moștenirea străbună.

Vesteasă sosirii Lui a fulgerat orașul încă de ieri. O furnicare neruoasă de oameni pripiți stăpânește toate ulițele. Se fac pregătiri pentru o primire de măntuitor, pentru primirea strălucită a aceluia, care a făcut cu vitejii săi ostași în câmpia Sibiului Golgota jertelor de sânge.

Marți pe la orele 11 glasul maiestru al telefonului vestește sosirea trenului în gară pe 12 $\frac{1}{2}$.

Trupele românești aflătoare în Sibiu, conduse de maiorul V. Dimitriu (Vânători 10), căpitanul M. Crucian (Art. 4) și locotenentul Iliescu (Cav. 24) ies în ținută de paradă și se postează în față gării. Plutonul de onoare al Legiunei române cu fanfara intră în gară unde așteaptă șeful apărării și siguranței publice Dr. St. C. Pop cu întreg statul major și întreg corpul ofițerilor dela Legiune.

La 12 $\frac{1}{2}$ trenul împodobit cu flama românească intră în gară. În ușa vagonului apare figura maiestoasă a generalului de neam ardelenesc Moșoiu, cu privire sigură, stăpânit de demnitate română și învăluit în lumină dragostei neprihănite de frate, de frate adevărat. Lumea îl întâmpină cu un potop de aclamări. Fanfara Legiunei române intonează imnul regal pe care-l ascultăm cu capetele descopte.

Locotcolonelul Berestean, ofițerul de legătură sălăsluit mai de demult în Sibiu, face prezentarea militară, în urma căreia generalul Moșoiu

e primit de șeful apărării și siguranței publice Dr. St. C. Pop, cu o vorbire zicând cam următoarele:

D-le general!

In numele neamului românesc, în numele tuturor Românilor din Ardeal, Bănat și Tara ungurească, estaziți de însuflare curată și de fericire necunoscută până acum, Vă zic din adânc inimii: Bine ați venit!

V'am așteptat așa de mult, V'am așteptat de veacuri trudnice, dar lumea rea și multimea vrăjmașilor fără inimă V'au împiedecat cu unelti violente și meșteșuguri diavolești intrarea de izbândă.

Acum doi ani marele nostru Rege (trăiască, aplauze frenetice) și înțeleptii lui sfetnici au hotărât să înscrie cu sânge drepturile noastre de veacuri asupra pământului strămoșesc.

Și ati venit! A trebuit însă să faceți și voi Golgota jertelor de sânge a neamurilor. Munții și colinele, câmpii și văile Ardealului au cerut să fie împodobite cu florile săngelui, râurile și izvoarele și Oltul nostru bătrânul să și îmbujoreze undele cu sânge românesc. Da, toate au cerut multe jertfe dureroase.

Și iarăși oarba brutalitate a trebuit să zădărnică avântul vitejiei românești, pornirea atât de însuflare, de măreață pentru înfăptuirea idealului, a visului nostru de aur.

Dar n'am desnădăjduit. Conștiința adevărului că brutalitatea n'are nici un drept de existență, a fost pururea vie în sufletele noastre. Știam, lumișați de credință că va sosi ceasul mare și sfânt al unirii noastre a tuturora. Și prăbușirea brutalității și a minciunii a urmat aducând răsplătirea chinurilor și jertelor noastre de veacuri.

Iată Turda vicelană zace la piatoarele marelui nostru rege Ferdinand și deasupra Clujului blăstămat fălfăie mână rul tricolor românesc!

Veniți în numele sfânt al idealului. Veniți în numele marelui rege pentru a desăvârși opera noastră de biruință dela Alba Arhanghelului Mihai. Fiți bineveniți!

Trăiască marele nostru Rege, rege al tuturor Românilor! Trăiască Maiestatea Sa Regina Maria, superioară tuturor crăieselor din lume, care prin dragostea Sa și dovotamentul Său față de neam și țară a devenit ingerul neamului românesc.

Trăiască armata glorioasă! Trăiască România mare!

După potopul de aplauze și aclamări, generalul Moșoiu cu față-scăldată în undele fericirii negrăite și cu fiori de sfântă emoție în glas răspunde grăind cam astfel:

Români!

Infiorat de sfinte emoții păsesc în Sibiu în centrul acesta românesc, unde s'a lucrat atât de mult și atât de însuflare pentru înfăptuirea idealului sfânt și mare al unirii tuturor Românilor.

Vin stăpânit de nestrămutata voință de a desăvârși și înveșnică faptura măreață a visului de veacuri.

Vin hotărât să desrobesc și să iau în stăpânire și cel mai mic sat locuit de suflet românesc. (Aplauze frenetice). Nu ne vom da în laturi de la nici un sacrificiu pe care îl va cere România Mare, una și nedespărțită. Este pentru mine îndoit de placut și mi-e inima plină de negrăită fericire că mi-a hărăzit Domnul să viu eu aici, unde am luptat acum doi ani pentru idealul înalt ce ne robește sufletele. Au fost multe și dureroase jertfe, dar n'am descurajat, căci am luptat pentru idei sublime, ceece n-a asigurat recunoștință și admirăția lumii întregi.

Astăzi călăuziți de aceleași porunci, de aceleași idealuri, venim întrăvăriști de admirăția aceasta câștigată cu jertfe de sânge. Venim în numele drepturilor omenești, a drepturilor de veacuri, în numele civilizației care poruncește ca frații de un sânge să fie uniți sub o singură stăpânire națională. (Apluse; trăiască generalul Moșoiu!)

Vin dela București și Vă aduc salutul marelui nostru Rege Ferdinand, al Regelui tuturor Românilor, cu promisiunea că toate dorințele Voastre se vor împlini.

Trăiască marele nostru Rege Ferdinand I.

Trăiască Maiestatea Sa Regina Maria!

Trăiască România mare!

Vorbele din urmă au fost acopte de un adevărat potop de aplauze și aclamări aduse la adresa Casei Domnitoare.

Fanfara Legiunii cântă «Deșteaptă-te Române», în sunetele căreia se face ieșirea în piață din fața gării unde viteazul general trece în revista

trupele românești, cari l-așteptau oline de insuflețire și într-o ținută ireproșabilă.

Strada gării e pădure de oameni, cari toți îl aclamă cu frenzie pe generalul Moșoiu. La poarta de triumf îl așteaptă Consiliul național județenesc, în frunte cu neobositul și înțeleptul președinte Andreiu Bârsan, primaria și consiliul săesc.

Aici vorbește emoționant până la lacrimi d-l Andreiu Bârsan, care încearcă simțeminte divine, întâlnindu-și în viteazul general al biruinii noastre pe fostul său elev.

Și în răsboie oțelitul general stăpânit de sentimentele cele mai dulci ce poate surprinde inima de fiu recunoscută în fata părintelui sufletesc, pe care după lungi ani de muncă și luptă îl regăseste tot izvor de insuflețire patriotică și înțelepciune străucitoare îi răspunde cu adâncă demnitate agrăindu-l D-le Profesor.

Mai vorbește și ajutorul de primar Hochmeister stăruind cu prea vădita intenție asupra caracterului săesc al orașului (lipsea totală de steaguri românești pe casele săsești). Ii se răspunde asigurând poporației străine ordine și liniste, ca să poată munci neconturbată și să se desvoalte nestinherită. *Dar se va purcede cu toată rigoarea față de aceia cari vor fi își să lucre fie cu vorba, fie cu fapta împotriva fapturii idealului nostru sfânt, pentru realizarea căruia am luptat de atâtea veacuri.*

De aici având deoparte pe iubitorul său profesor Bârsan, iar de alta pe ministrul de răsboi Dr. St. C. Pop, își face intrarea în oraș. În frunte merg călărașii chipesi ai Maierului Sibiului. Stradale gem de oameni dormici de a vedea pe generalul Moșoiu pe care l-cunoaște și îndumnez-șește de acum doi ani întreagă măginime.

Din casele românești din stradele ce străbatem se desprind aclamări și chiote de bucurie estaziată, cad ploi de flori asupra marelui și viteazului general.

Piața cea mare a orașului numai lume. Sânt satele românești în haine de sărbătoare, în frunte cu steagurile naționale sub fălfăirea cărora se află preotii. În mijlocul pieței așteaptă Consiliul Dirigent român, Consistorul, corporațiunile didactice, reuniunile române, autoritățile săsești, elevii și elevele școalelor noastre. Steaguri, dumbravă de steaguri.

La arătarea generalului Moșoiu în zarea pieței, corul profesorului T. Popovici intonează imnul regal.

Ajuns în fața Consiliului Dirigent Român, șeful justiției, Dr. A. Lazar, salută în numele Consiliului Dirigent pe marele fiu al Ardealului prin o insuflețită vorbire. «Iată vin nenoții lui Ștefan cel Mare și ai lui Mihai Viteazul să dea făntură vesnică idealului de veacuri al sufletului românesc, care în orașul istoric, în Alba-Iulia, și-a luat avânt de vultur. I se răspunde cu vervă de orator, mulțumind pentru maghiștorele omagii ce i se aduc și declarând că vine cu nestrămutată voință să pecetească pentru vecie actul măret dela Alba-Iulia. Vom purta grija săntă ca fiecare colț locuit de Români să fie al României Mari».

În momentul acesta președintele A. Bârsan conduce în fața generalului Moșoiu pe vrednică maină a eroului sufletesc, marele poet Octavian Goga, căreia cu adâncă venerație îi sărută mâna vitejii conducători de ștări.

Mai vorbește colonelul săs Fischer în numele gardei săsești și un ofițer evreu cerând scut și ocrotire pe seamă conaționalilor lor. — Ii asigură de liberă desvoltare și liberă profesare până ce vor fi elemente de ordine și nu vor

jigni aspirațiile neamului românesc. «Sântem doar pioneri frățietăii, libertății și egalității».

O plăcută surprindere a pregătit Reuniunea femeilor române pentru marele fiu al Ardealului. Copilița Veruca Bohătel apare în fața generalului și cu flori în mâni, declamează o poezie de binevenire, o poezie de toată frumusețea, urzită în cele mai curate și nobile sentimente, izvorăte, după cum am obicit, din delicatul și poeticul suflet al d-lui A. Bârsan, anume pentru acest prilej.

Otelitul în răsboie general, înduioșat până la lacrami de acest gest de atenție gingășă, sărută căpșorul de înger al copilei. — Corul mese-rișilor români cântă Deșteaptă-te Române.

In urmă generalul cu statul său major primește splindida defilare a trupelor românești, conduse de bravul maior V. Dimitriu.

Trupele române de călărași, vânători și artillerie, sănt aclamate de strigătele frenetice ale publicului adunat în străzile pe unde treceau. Soldații sănt băieți bine făcuți și de o seriositate impunătoare. Ti se par, când îi vezi defilând, că-s coborâți de pe măreață columnă a lui Traian din orașul etern.

Toate satele din împrejurime au fost bine reprezentate la serbarea primării fraților noștri eroici. Numeroși țărani, femei și bărbați, purtând tricolorul și căte o tablă cu numele comunei de unde veneau, binecuvântau mărețul act național. Am citit numele următoarelor comune: Rășinari, Ocna, Gurău, Orlat, Veștem, Hanba, Slimnic, Rusciori și Sadu.

Din piață, înalții oaspeți, sănt conduși la hotelul Boulevard, unde îi așteaptă un copios dîneu dat de șeful apărării și siguranței publice.

In cursul mesei, distinsul nostru bărbat de stat Dr. St. C. Pop ridică paharul în sănătatea marelui și viteazului Rege al tuturor Românilor Ferdinand I. Ii răspunde generalul Moșoiu închinând în sănătatea curajosului apărător al neamului românesc din aceste părți. Vorbește în urmă frumos printre lacramile fericirii nevisate, venerabilul profesor A. Bârsan închinând în sănătatea fostului său elev, astăzi izbăvitor al Ardealului, general Moșoiu.

In vremea aceasta lumea extaziată de fericire joacă în piață din fata casarmei și în piață cea mare hora românească, hora unirii tuturor Românilor.

Pe când scriem acest raport, călărașii măiereni și Reuniunea mese-rișilor parcurg străzile Schevis, unde cântă Deșteaptă-te Române în fața locuinței venerabilei matrone Dr. E. Ratiu, strada Șaguna, piața mare, str. Cisnădiei până la Boulevard, unde în fața restaurantului, unde se află statul major cu generalul Moșoiu, a cântat «Imnul Regal» și alte cântece naționale.

*

In ziua aceasta nu zăreai în Sibiu nostru, — de alt fel morocănos în felul său, — decât fețe voioase și surâs de fericire. Abia îci colo se strecură grăbită căte-o mutră acră de a «națioșilor», cu șoptitul jalnic că «Erdély elveszett» (Ardealul l-am pierdut), la care vorbă observă satisfăcut un neamț d'alăturii: «Für immer, mein Lieber!» (Pe vecie iubite!)!

De aur să vă fie vorbele, prea-cinstitate concetătene săs și maghiar, cari începeți să ști prețul în sfârșit pe cei ce de aici înainte sănt și cu numele, și cu faptul stăpânit în țara lor, — cum cere adevărul și dreptatea.

Agenti plătiți

Frați Români!

Prin adunarea măreață dela Alba-Iulia visul de unire, scăldat în lacrimi de sânge, s'a înfăptuit.

Națiunea română din Ardeal, Bânat și țara ungurească a ajuns în sfârșit după veacuri de robie să se vadă stăpânită de drepturile ei naționale și în urmă să-și poată hotărî singură soartea: cămuindu-se de sine, prin sine.

In puterea acestui drept națiunea română a hotărât singură, liberă, ne-influiată de nimeni, că nu mai vrea dominația străină și vrea să disponă singură de viitorul ei. Si-a exprimat apoi pe cîmpia lui Horia cu-vîntul definitiv, că vrea *unirea tuturor românilor într'un singur stat național*. Această hotărâre nu este putere pământescă să o poată schimba, dacă noi cei, cari formăm națiunea română din fostul stat austro-ungar ne vom cunoaște datorină și toți ca unul vom lucra, ca să ieșim din acest timp de trecere întăriti și organizați, pentru a astfel problema românească să iasă învingătoare la masa verde a tratativelor de pace generală.

Frați Români! Până atunci fiți cu ochii în patru! Ocârmuirea ungurească văzând că a pierdut răsboiul cu arma, să încercă a ne învenină sufletele. *Agenți plătiți*, cu arginții lui luda în buzunar, au pornit pe satele noastre și îmbrăcați în haine preotești și țărănești încercă în dulcea noastră limbă să vă amâgeașă cu fel și fel de făgădueli, indemnându-vă să țineți adunări în care să protestați împotriva marei hotărâri dela Alba-Iulia, făgăduind că după răsboi în țara ungurească nu vor mai fi dări, nici cătanie, până când pe de altă parte însuși ministrul unguresc a spus, că «în Ungaria dările vor fi aşa de mari după răsboi, precum nu mai este pildă în istoria omenimii», ceeace însemnează că tu, țărane român, vei fi silit să-ți vinzi jumătate moșia, ca să se poată plăti cheltuielile răsboiului blâstamat, care totdeauna cei bătuți le plătesc. Ear România, cu care ne unim, a fost învingătoare.

Toți acești oameni plătiți vă mai îndeamnă să împărțiți averile altuia, și să nu ascultați de conducătorii voștri, căci ei știu bine, că: «Bate-voi păstorul, și se va risipi turma sa», vă îndeamnă apoi să jafuiți și să furăți, ca la masa verde unde vor fi adunate toate popoarele lumii, ca să pună pace, să poată dovedi, că românul nu e vrednic de libertate, nici de drepturi și că nu se poate stăpâni decât cu baioneta jandarmului.

Ei spun, că nu mai sănt legi în țară și nu trebuie să ascultați de nimeni, vrând astfel să pună bețe în roate tuturor năzuințelor poporului nostru spre bine și libertate, ca să ne poată ținea și mai departe în robie și ne poată despăia și batjocori după cum le place.

Fraților! Cum vă puteți încipa ceva fără de cap, fără de conducere? Oare în casa fiecărui om nu e un cap conducător? Si de acesta trebuie să asculta toată familia și toate slujile. Apoi un stat e în stare să trăiască fără de a avea oameni, cari îl cărmuesc? Dar apoi o țară? Dar să nu vorbim de oameni, ci să ne uităm numai la un coș de albini și apoi de aici să luăm pildă. Dacă moare matca (regina), oare nu se prăpădește coșul întreg de albini cu trântori cu tot?

Toate acestea le știu prea bine ceice vă îndeamnă cu gânduri deavolești la fapte mișești.

Pe acești profeti minciuni și au-lăsat duși în ispită; arătați pe toți necunoscuții, cari se apropiie de voi cu vorbe linguisitoare la cel mai de aproape sfat național, care va lăua măsurile contra acestor păcătoși.

Așultați numai de *glasul săngelui vostru*, de conducătorii voștri preoți și învățători, pe cari îi cunoașteți, căci sfatul străinului numai binele nu vă vrea; ca să rămâneți voi stăpâni în țara voastră românească, cu frați și neamurile voastre căci, din potrivă, o să fiți și pe mai departe slugi în țară străină la neamuri străine.

Dela senatul național român din Cluj.

Franța și România

Citim în jurnalul parisian *«Le Temps»* din 4 Dec. 1918 ca «La societé des gens de lettres» în ședință ei din 3 Dec. a adus în mod cordial și mișcător un omagiu delicat la adresa României, aliate și amică cu Franța.

In această ședință au luat parte ca oaspeți domnul Take Ionescu, fost ministru de instrucție publică și de artele frumoase, orator și scriitor, politician vechi și cu privire clară, sămpion în dreptul internațional, domnișoara Elena Văcărescu, «mijlocitoarea între scriitorii Franței și ai României», poetul și dramaturgul Octavian Goga, interpretul Transilvaniei asuprite, domnul Ioan Florescu, vice-președintele camerei deputaților în România, renumitul chirurg și rectorul universității din București Toma Ionescu, domnul Pavel Brătășanu, directorul ziarului «Roumanie», domnul Manu, profesor la școala de poduri și șosele în București, domnul Ioan Lahovary, fiul ministrului de afaceri externe al d-lui Alexandru Lahovary.

Cu cuvinte însuflătoare i-a salutat președintele societății domnul George Recente pe acești soldați ai civilizației latine pe pragul orientului, cari au primit bine că speranțele lor se pot realiza numai împreună cu cele ale Franței și că recunoașterea drepturilor României nu s-a putut produce decât prin triumful total al drepturilor popoarelor asuprite. Dl Leconte sfărsește orașul național să recită: «Oda răsei latine», de Frederic Mistral. Intre oaspeți Români a vorbit și dl Octavian Goga, poetul Transilvaniei martire. Intre altele și-a exprimat în cuvinte foarte mișcătoare legătură cu Franța. «In București zice poetul, priușim soartea lumii prin ferestre sparte ale catedralei din Reims». Domnișoara Elena Vărescu exprimă salutul femeilor Rodane.

Această cordială și mișcătoare convenire, terminată articolul din *«Le Temps»*, va întări încă mai mult legăturile între România și Franța.

Pentru orfanii preotului împușcat

La colectă deschisă cu gând de a veni în ajutorul celor șapte orfani nevrăstnici și a văduvei preotului Ioan Opris, fost paroh al Cristișului și membru al sfatului național român din Turda, au contribuit:

- Romulus Perian, paroh în Mircovăț 25 cor.
- Colectă din protop. Agnita 30 "
- Marioara Todoran, Cet. de băltă 10 "

Total: 60 cor.

Dăruiri se mai primesc la redacția ziarului nostru.

† Octavian Petrovici

Cluj, 19 Decembrie 1918.

In senatul național român din Cluj, în sala mare, eram adunăți cu toții la să dința obișnuită. O, cu căt zel și trudă s'a muncit în Clujul nostru bătrân dela primele zile și până azi! Si cu toții eram adânciți în micle și mari probleme ale zilelor de aur, și afară ziua își luă rămas bun dela soare... Amurgea... În sălile de alături băteau telefoni... Intră cūrieri aducând vesti, și ca într'un cabinet uriaș de afaceri se măcinau clipele...

Deodată ni se suspendă ședința. De pe stradă se aud urle... li recunoșteam... Sunt urtelele oamenilor lipsiți de suflet... Ordonația intră agitată: «Dominilor! Săcui vor să ne arunce în aer... ne împușcă!... Si răsună deodată strada de pocnete de armă, acompaniate de muzica mitralierei. Fumul de răsboi să ridică până la tavan... Geamurile sparte cad în față-ne... In jos, la trepte luptă.

Si repetăm cu toții: *luptă!* Se luptă în jos români cu săcuii. Si noi, adunăți în sala de consiliu, desarmați, cu problemele noastre, și în stradă săcuii gata să ne ucidă... «Valahi puturoși! Vă gătuim pe toți!... Si plouau gloanțele... Si fetele dela telefon fug și se ascund... Dela cine am cere ajutor?

Săcui! Si românașii noștri, în curtea Senatului, se apără nelăptimântă!

Afară sute de selbatici, în curtea noastră doar cățiva gardiști români... Si deodată se liniștește strada.

Săcui au fugit. Pe stradă însă ni a rămas un mort... Si este al nostru, un copil cu ochii visători, o viață fragedă ca o fragă. Eră unul dintre camarații noștri, înamorat de răvașul românesc, un mugur pe copacul latin. Eră fețorul preotului din Toracul mic... Ucis în ziua mare pe stradă, sfârșit de beția omenească. Si săngelui cald abursește... O, vino, și te încâlezăste la para lui, urmăș sălbatic al hunilor! Ce ți-a greșit oare copilul nevinovat? Poate ochii i au fost prea frumoși?...

... Si s'a intunecat de-a binele. Se aprindese felinarele și cete de oameni treceau pe lângă cadavrul și doar fetițele de școală îl compătimneau numai... Si tremurând și palid, l-am recunoscut, că-i vărul meu... Înainte de a-l ucide săcuii, l-am întâlnit pe stradă, venea fluerând... Si vesel și mandru, aşteptând po «frații de dincolo», gândit s'a la glonțele săcuiului?

— Dă-mi o țigareță!

Si i-am dat și a fumat-o.

Si tu Octaviane nu vei vedea nici odată pe frații tăi venind dela Turda noastră.

... În salele Senatului național român din Cluj sună și azi telefonul. Si vin și se duc îngândurați, veselli, neobosiți munitorii ai visului îndeplinit.

Si scriind la birou aceste rânduri, par că își pune mâna pe umărul meu Octavian:

— Ce scrii, Emile iubite?

Si o lacrimă îi răspunde:

— Necrologul tău îl scriu.

Octavian Petrovici... a trăit 16 ani... a fost fiu de preot și student la liceu... 19 Decembrie... 1918... în fața Senatului român din Cluj... în secolul al XX-lea... l-au omorât ungurii.

Emil Isac.

Aviz

Se aduce la cunoștința elevilor seminariai din ambele secțiuni, că conform decisului Preaven. Consistor arhidiecezan, lecțiile intrerupe se vor continua la 8/21 Ianuarie 1919.

Se observă totodată, că deoarece între împrejurările date celor mai mulți elevi li sau înstrăinat hainele din dulapuri și dormitorii, să vină provăzuți cu albituri și haine de pat.

Sibiu, 12/25 Decembrie 1918.

Direcțiunea.

Dorobanții în Cluj

Trupele române au ocupat Luni Clujul. Nu s'a produs, cu acest prilej, nici un incident.

Congresul inginerilor români

(Urmare)

Președintele I. F. Negruțiu, mulțumind vorbitorilor propune, iar congresul hotărête ca vorbele acestea să se tipărească în unele congresului.

Inginerul V. Vlad arată pe larg situația actuală a chestiunilor tehnice și a marilor probleme în viitor, pe când inginerul A. Suciu desvoală tema rolul inginerului în viața statului.

Congresul se constituie în 9 sectii de specialitate: pentru a studia chestiunile și a face propuneri de muncă pentru viitor:

Hotărările luate pe temeiul lucrurilor sectimilor sunt următoarele:

1. S'a cerut Consiliului Dirigent instituirea unui birou tehnic superior compus din bărbații cei mai experți pentru liquidarea afacerilor tehnice de sub guvernamentul vechi.

2. S'a propus înființarea de cursuri pentru completarea acelor oficianți de naționalitate străină, cari și-ar pări posturile.

3. Fiecare secție a elaborat un plan de serviciu pentru preluarea imperiului în ce privește uzinele, oficile și stabilimentele de pe teritoriul nostru, ținând cont de pregătirile și specializările singuraticilor ingineri.

4. Secția de căi ferate a arătat pe unde e necesar să se construiască căi ferate noi, ca astfel să se desfințeze sistemul de gravitație către Budapesta. Într-un sistem ce gravitează peste Carpați la Odesa, Constanța și la Dunărea navigată. S'a mai propus linii ferate periferiale peste părțile sălăgene, bihorene Ilia - Lugoj - Orșova, apoi căi ferate economice, funiculare etc.

5. Transferarea oficienților tehnici de pe teritoriul străin pe teritoriul românesc prin schimb.

6. În afacerile de poștă, telegraf, căi ferate să se ajungă în timpul cel mai scurt la unificarea cu organizația întregiei României, în care scop să se trimítă comisiuni la forurile competente din București.

7. Să se exploateze cât mai grabnic forțele hidraulice, cari vor forma monopol de stat, fiind aceste absolut automate. An de an se pierde $\frac{1}{2}$ miliard venit erarial prin faptul că puterea hidraulică pe care o avem în valoare ie 800,000 cai se scurge de geabă.

8. În urma abundanței și extințării de energie electrică se propune electrificarea trenurilor, a tuturor fabricelor, introducerea electrică la fiecare industrie și fiecare casă.

9. Se fac propuneri concrete pentru executarea tehnică a reformei agrare. Lucrările pregătitoare să se înceapă încă acum, ca la primăvară să se înceapă parcelarea propriu zisă a celor 2740 bunuri mari.

10. Consiliul dirigent să recunoască că părțile noastre deluroase și muntoase sunt menite să devină provinciile industriale ale României mari și în consecință să facă legile și dispozițiile de lipsă ca industria noastră să fie sprințită cu toate mijloacele posibile.

11. Se cere înființarea de școli industriale și naționalizarea celor existente.

12. Se cere sprijinirea industriei de casă.

13. Capitalele străine, cari pornesc către ținuturile noastre să fie selecționate.

14. Industriașii să fie scutiți de serviciul militar.

15. Muncitorii să i-se asigure părții din venitile curate ale întreprinderilor.

16. Întreprinderile străine să fie puse sub controla Reuniunii Tehnicilor Români, împunându-se să angajeze cel puțin 50% funcționari și muncitori români. În aceste întreprinderi să fie angajat atât statul, cât și România ca persoane private prin capitatele lor.

17. Pentru sprijinirea întreprinderilor români să se înființeze o bancă industrială în stil mare, care să servească prin împrumuturi pe întreprinzătorii noștri vizăți.

18. În economia de lemn să se introducă un nou sistem, care să investeze capitale însemnate pentru a zidi fabrici de parchete, mobile, ferestre, fabrici de buji, stabilimente de destilații chimice și de cărbuni de lemn. Sistemul vechiul al exploatarii fără considerare să fie sistat.

19. Deoarece 80% a minelor și stabilimentelor apartinătoare statului discompus, sunt pe teritoriul nostru, se cere cea mai mare severitate la liquidarea propriu zisă.

20. Deoarece straturile cunoscute de cărbuni ne dau o cantitate medie numai cam pe 230 ani, va trebui să se crute cu cărbunii și va trebui să se exploateze gazurile pământene din Ardeal în formă de monopol. Monopolizarea să se facă acum cu ocazia liquidării.

21. Luarea sub monopol a fierului și manganului încă e necondiționat de lipsă, deoarece cantitățile cunoscute ne dau pătră numai pe 120 ani. Tot astfel și aluminiul va trebui să formeze monopolul statului.

22. Exploatarea metalelor nobile să se facă prin participarea capitalului.

23. Se cere transformarea Școalei de Poduri și Șosele din București în o politehnică cu toate ramurile și anume cea de silvanistică, montanică, chimie, arhitectură, electrotehnică și inginerie. Statul să dea burse tinerimii pentru universități și uzine din străinătate.

24. Se înființează «Reuniunea Tehnicilor Români» cu sediu în Sibiu, pe seamă inginerilor diplomați și pentru cei în aplicare, pentru întreprinzători, oficianți tehnici și pentru suboficerii de poștă telegraf și căi ferate.

25. Se va eda o revistă a «Reuniunii Tehnicilor Români» și se vor tipări manuale, cărți etc.

Membrii ai «Biroului tehnic superior» instituit la propunerea șefului resortului comunicării au fost aleși de Congres:

La căi ferate: L. Bohățiel, suplent L. Marinescu;

la silvanistică: M. Ittu, suplent Baiu Crăciun;

la montanică: V. Lazar, suplent Ioan Andrei;

la mecanică: C. Mesaroșiu, suplent Silviu Cristea;

la ape: R. Oprean, suplent Stan Viadrighin;

la poștă și telegraf: Aug. Maior, suplent Dr. Victor Pocă;

la parcelări: A. Stoia, suplent Laurian Giurgiu;

la statistică: I. F. Negruțiu.

Membri ordinari ai Comitetului director al «Reuniunii Tehnicilor Români» înființat de Congres au fost aleși cu mandat pe un an: d-nii Ioan F. Negruțiu, Mihail Ittu, Rudolf Oprean, Vasile Lazar, Victor Tordășianu și I. Victor Vlad; membri suplenți d-nii L. Bohățiel, Olteanu, Zeicu și Gorun, iar secretar dl I. Victor Vlad.

Stirile zilei

† Octavian Petrovici. Consiliul național din Cluj anunță cu întristare trecerea la cele eterne a Tânărului valoros Octavian Petrovici, student la liceu. Unul din gloantele dușmane, așintite asupra clădirii Senatului Național Român din Cluj, a stâns o viață plăpândă și a făcut din copilul fraged un martir al cauzei românești. Toată suflarea românească aderează cu durere celor ce pierd o speranță viitoare în persoana modestului student, care dela întâiele zile ale formării Senatului Național Român din Cluj, a conlucrat cu răvnă și entuziasm cu soții săi mai bătrâni. Înmormântarea se va face cu onoruri militare la 21 Decembrie n. la 2 ore p. m. după ritul bisericii ortodoxe române, din capela mortuară a spitalului. În veci amintirea lui și rămâne curat numele în carteau neamului Cluj, la 20 Decembrie n. 1918.

Consiliul Național din Cluj.

Dintr'un ziar francez. În ziarul parisien *Le Petit Journal* citim următoarele: Di Clemenceau, intors dela Londra zilele acestea la Paris, a fost întâmpinat de un grup de infirmiere dela Crucea Roșie. Una dintre ele, doșoara Capron ieșind din grup și oferit un buchet de roze zicând: «Acesta vi le dăm, pentru că ni-a redat Alsa și Lorena.» Si doșoara, după aceasta, sărind spre domnul președinte al consiliului și săruță pe amândoi obrajii. Di Clemenceau a luat florile, a mulțumit tinerei domnișoare și i-a răspuns, că regretă a nu putea reda zilnic către Alsa și Lorena, când își se aduc omagii atât de amabile. Multimea adunată la gară a aclamat viu pe dl Clemenceau.

Același ziar scrie despre unirea Ardealului cu România următoarele: Comitetul național român din Transilvania, Bănat, Crișana și Maramureș a proclamat unirea provinciilor române cu regatul României. Drapelul român fălăcie pe toate edificiile publice, entuziasmul nu se poate descrie. Oamenii plâng și se îmbrățișă în străzi. Vechile colonii săsești transilvănene, care în cursul veacurilor au suferit nătăreala românilor, iau parte din totă inima la ziua de bucurie.

Aviz. Consiliul dirigent, resortul arhitecturii și a siguranței publice caută 2 (doi) litografiști. Respectivii să se anunțe în strada Schewis Nr. 6 la biroul central.

La Londra și în Italia Joi în 26 Decembrie n. după ameașă sosit Președintul Wilson la Londra unde va sta până la ultima zi din Decembrie. În Ianuarie 1919 Președintul va vizita Italia.

Adunare ungurească. Duminecă s'au întrunit, fără să li se pună piedeci, câteva sute de oameni la Cluj pentru a se pronunța cu raport la «integritate» și «unitate». Ci că, ar fi fost de față aproape 70 mii de unguri, ba și cățiva armeni, svabi, sași și social și români (?). Cu toate acestea, afară de profesorul (I.) Apăthy și Vincze, nu se pomenește nici un nume.

Ministrul. În locul ministrului maghiar de culte și iinstrucție publică Martin Lovásy, care s'a retras, este vorbă să fie numit Apáthy dela Cluj. Apáthy ministru al școalelor dincolo de linia demarcațională și numai acolo, va primi un teren de lucru mai potrivit, decât a avut până acum.

Aviz. În săptămâna aceasta, adeca din 22 până în 28 Dec. n. se ține serviciu de noapte în farmacia Carol Müller la «Vulturul negru» în Sibiu, Piața Mare Nr. 10, în palatul Brukenthal.

La darurile de Crăciun ce se vor înărti între săracii Reuniunii meseriașilor sibieni, au binevoit a dări:

1. Dr. Vas. Dan de Apsa, adv. Cor. 10.—
2. Măiestrul pantof. Emil Vintilă cu prilejul împlinirii unui an dela moartea ficei sale Emilia 20.—
3. Ioan Suciu, măiestru cismar și soția sa Elisaveta 200.—
4. Iuliu Crețu 10.—
5. Ioan Fanea, notar penz. în memoria învățătorului † Nic. Săcărea (Tălmăcel) 5.—
6. Locot. Marcel Jurca 10.—
7. Firma comercială I. B. Mis-selbacher 30.—
8. George Ucenic, măiestru cismar 100.—

Suma Cor. 385.—

Mulțumind pentru prinos, se roagă pentru daruri: Vic. Tordășianu, președinte.

Aviz. Secția propagandei naționale să îngrăjite să apară în curând *Colecții de cîntece naționale*. Publicațiunile se fac în broșuri separate:</

